

причому Е.І. становила 30% за І.І. – 0,6 паразита на рибу. Дослідження очей показало наявність ураження коропів трематодами, а саме диплостомами за Е.І. – 30% та І.І. – 0,6 паразита на рибу.

За дослідження карасів нами було встановлено також ураження паразитичними ракоподібними. Ми виявили аргулюсів за Е.І. - 40% за І.І. – 0,7 екз. на рибу. Також при дослідженні очей було виявлено личинок диплостом за Е.І. – 40% та І.І. – 1,2 паразита на рибу. Окрім паразитичних ракоподібних та трематод у карасів виявлено ураження нематодами, а саме філометрами за Е.І. – 50% та І.І. – 1,8 паразита на рибу. Філометри виявляли у хвостовому плавнику карасів.

У товстолобиків виявляли паразитичні ракоподібні (ергазилюси Е.І. – 62,5% та І.І. – 3 екз на рибу), (аргулюси Е.І. – 25% та І.І. – 0,38 екз на рибу). Також виявлено ураження личинками трематод (постодиплостоми Е.І. – 87,5% та І.І. – 2,5 екз на рибу), (диплостоми Е.І. – 62,5% та І.І. – 5,25 екз на рибу).

При дослідження білих амурів було виявлено лише представників паразитичних ракоподібних (ергазилюси Е.І. – 40% та І.І. – 1,4 екз на рибу), (аргулюси Е.І. – 60% та І.І. – 0,6 екз на рибу).

Серед досліджених риб найменше були уражені щуки, при їх дослідженні були виявлені лише паразитичні ракоподібні а саме аргулюси з Е.І. – 60% та І.І. – 2,2 екз на рибу.

З проведених досліджень слід сказати, що найменше ураженими були щуки і найбільше товстолобики. Причому найбільш розповсюдженим представником паразитофауни були паразитичні ракоподібні аргулюси які зустрічалися в усіх досліджених риб.

Нематоди (філометри) реєстрували лише в карасів, а личинки трематод (постодиплостом) лише в товстолобиків.

Отже слід зробити висновок про те, щодана водойма є неблагополучною що до виявлених паразитарних хвороб оскільки профілактичні та лікувальні заходи в даній водоймі не проводилися.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Шарило Ю.Є. Сучасна аквакультура: від теорії до практики. Практичний посібник/ Ю.Є. Шарило, Н.М. Вдовенко, М.О. Федоренко, В.В. Герасимчук, Г.І. Небога, Л.А. Гайдамака, О.Б. Олійник, Н.М. Матвієнко, О.О. Деренько, І.Л. – К.: «Простобук», 2016. – С.7.
2. Грициняк І.І., Справочник рыбовода. Профилактика болезней рыб/ И.И. Грициняк, Н.А. Сидоров, Н.Н. Матвиенко, Е.В. Шульга, Н.Н. Сазанова – К.: Рыбка моя, 2008. – 112 с.
3. Головина Н.А. Ихтиопатология/ Н.А. Головина, Ю.А. Стрелков, В.Н. Воронин, П.П. Головин, Е.Б. Евдокимова, Л.Н. Юхименко. Под ред. Н.А. Головиной, О.Н. Бауера. – М.: Мир, 2007. – 448 с.
4. Баетур О.Н. Болезни прудовых рыб/ О.Н. Баетур, В.А. Мусселиус, Ю.А. Стрелков. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1981. – 320 с.
5. Грищенко Л.И. Болезни рыб и основы рыбоводства/ Л.И. Грищенко, М.Ш. Акбаев, Г.В. Васильков – М.: Колос, 1999. – 456 с.

УДК: 619:616.998.21

БРАЖКО В.Д., студентка

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕПІЗООТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СКАЗУ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ РАЙОНІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Територія Білоцерківського району Київської області є неблагополучною щодо сказу тварин, щороку у районі спостерігались спалахи сказу. Епізootичною особливістю захворювання є його дифузний характер, сказ реєструється у населених пунктах у різних частинах району. Спалахи сказу у районі характеризуються контактом хворих лисиць і домашніх нещеплених тварин та великої рогатої худоби господарств на фоні перебільшення норми кількості лисиць на 1 га. території.

Ключові слова: сказ, дикі тварини, МФА, лабораторна діагностика, вакцинація.

Сказ в Україні є ендемічним захворюванням, за останні 20 років від сказу загинуло 58 людей і захворіло 33079 тварин, 59,5% з яких свійські та 50,5 % дикі. Найчастіше випадки сказу реєструвались серед котів – 25,3%, собак – 19,3%, великої рогатої худоби – 13%, лисиць – 36,7%, загалом хвороба у 10 видів свійських і 18 видів диких тварин. У структурі захворюваності на сказ в Україні серед диких тварин домінують лисиці – 90,6%, а серед свійських коти – 42,6%, собаки – 32,4%, велика рогата худоба – 21,89%. Хвороба демонструє осінньо-зимову сезонність, яка передусім зумовлена зростанням молодняку лисиць і бродячих тварин [1, 3].

Потребує посилення робота із щеплення проти сказу котів і собак, як беззаперечної умови дозволу на утримання тварин у власності громадян. Зважаючи на складну економічну ситуацію необхідно винаходити кошти на періодичну пероральну вакцинацію диких тварин у масштабах всієї країни. Оздоровлення неблагополучних пунктів необхідно проводити з дотриманням вимог чинної Інструкції [1, 2].

Метою роботи було проаналізувати епізоотичні особливості та оздоровчі заходи щодо випадків сказу у Білоцерківському районі Київської області.

Джерелом даних були документи Білоцерківської міськрайонної державної лікарні ветеринарної медицини щодо ліквідації сказу у Білоцерківського району Київської області.

Сказ у Білоцерківському районі поширюється дифузно, вогнища інфекції реєструються в 17 населених пунктах у, які знаходяться по всій території району. Напруженість епізоотичної ситуації за остання 10 років змінювалась. Найвища напруженість епізоотичного процесу була у 2012–2014 роках, коли було виявлено 16 неблагополучних пунктів, у наступні роки кількість неблагополучних пунктів оголошених щороку не становило менше ніж три, що свідчить про формування на території району зони стійкого неблагополуччя, переважно це місцевості з підвищеною щільністю лисиць, вовків та інших диких хижаків. Захворюваність тварин на сказ у районі в середньому розподілялась так: коти – 35 %, собаки – 25 %, лисиці – 15%, інші – 25 %.

Оздоровчі заходи в населених пунктах Білоцерківського району виконувались на основі положень чинної Інструкції щодо боротьби зі сказом тварин (Наказ № 5 від 15.03.94 р.). Після встановлення підозри на сказ проводилось епізоотичне розслідування, встановлювались обставини за яких був виявлений труп тварини або хвора тварина з підозрою на сказ. Діагностика сказу здійснювалась посмертно методом флуоресціюючих антитіл (МФА), яким у мазках відбитках мозку тварин виявляли наявність вірусу сказу. Після встановлення діагнозу, на основі рішення Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при РДА, встановлювався карантин у населеному пункті або господарстві. Всі оздоровчі заходи виконувались відповідно затвердженого Плану комплексних заходів щодо ліквідації сказу та попередження нових випадків. Комплекс заходів враховував епізоотичні особливості спалаху, господарську ситуацію та ризику повторного виникнення хвороби. Робота з ліквідації спалахів проводилась на високому рівні і повторних випадків у оздоровлених населених пунктах відмічено не було і відповідно Інструкції карантин було знято.

Сказ на території Білоцерківського району Київської області реєструється постійно протягом останніх десяти років. Основним резервуаром сказу на території району є лисиці, найчастіше уражаються хворобою коти, собаки та велика рогата худоба. Оздоровлення неблагополучних пунктів проводиться відповідно положень чинної Інструкції щодо боротьби зі сказом тварин та є ефективним.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kornienko L.E. et al., “Epizootological and epidemiological aspects for rabies in Ukraine for the period from 1999 to 2018,” Vet. Sci. Technol. Anim. Husb. Nat. Manag. 2019. Vol. 3. №. 3. PP. 90–109.
2. Епізоотична ситуація та епізоотологічні особливості зі сказу тварин на території Білоцерківського району / Б.М. Ярчук, О.В. Довгаль, Р.В. Тирсін, Ю.М. Тирсіна // Наук. вісник вет. медицини: зб-к. наук. праць. - Біла Церква: БНАУ, 2015. Вип.1. С.63–65.
3. Микуляк М.Я., Якобчук З.В. Сказ: загальна характеристика, профілактика та методи боротьби. Ветеринарна медицина України. 2014. № 2. С. 30–31.